

20.12.2024 г.

X 93-6761/20.12.2024

Signed by: Tsetsa Valcheva Tsekova

ОДОБРИЛ:

X

Д-р Лозана Василева – заместник-министър,
Ръководител на УС на Стратегическия план
Signed by: Lozana Ilijeva Vasileva

ДО
Д-Р ЛОЗАНА ВАСИЛЕВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА
ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ И
РЪКОВОДИТЕЛ НА
УПРАВЛЯВАЩИЯ ОРГАН НА
СТРАТЕГИЧЕСКИЯ ПЛАН ЗА
РАЗВИТИЕТО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ ЗА ПЕРИОДА
2023-2027 Г.

ДОКЛАД

от Елена Иванова – директор на дирекция „Развитие на селските райони“

ОТНОСНО: Прием на заявления за подпомагане по интервенция II.Ж.3 „Подкрепа на организации на производители или групи от производители“ от Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023-2027 г., наричан по-нататък „Стратегическия план“

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР,

На основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, Ви представям за издаване проект на заповед за утвърждаване на насоки за кандидатстване по по интервенция II.Ж.3 „Подкрепа на организации на производители или групи от производители“ от Стратегическия план.

В рамките на Европейския съюз (ЕС) през 2021 г. приключи реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП), насочена към по-устойчиво селско стопанство, подпомагане на доходите на земеделските стопани и жизнеспособността на тяхната дейност и укрепване на европейските селски райони. В новата ОСП е заложено Съюзът да определи

основните параметри на политиката въз основа на договорените цели и целеви показатели, например в областта на околната среда, изменението на климата и за устойчиво развитие. Въз основа на това всяка държава членка изготвя Стратегически план за ОСП, с който се осигурява максимален принос към целите на ЕС, като се отчитат по-добре местните условия и нужди спрямо тези цели и показатели. Държавите членки имат по-голяма субсидиарност при изготвянето на рамката за съответствие и контрол, прилагана спрямо бенефициентите, включително проверките и санкциите.

Съгласно чл. 9, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегическите планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013 (ОВ, L 435 от 6 декември 2021 г.) („Регламент (ЕС) 2021/2115“) държавите членки трябва да определят правната рамка, уреждаща предоставянето на подпомагане от Съюза на земеделските стопани и другите бенефициенти в съответствие със стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията и с принципите и изискванията, установени в същия регламент и в Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435/187 от 6 декември 2021 г.), („Регламент (ЕС) 2021/2116“).

Предвидено е, че държавите членки са длъжни да изпълняват стратегическите планове по ОСП, одобрени от Комисията. Стратегическият план на Република България е одобрен с решение на Европейската комисия през 2022 г.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители (обн., ДВ, бр. 102 от 2022 г.), се създава законовата делегация в чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители, където е предвидено, че Ръководителят на Управляващия орган на Стратегическия план утвърждава със заповед за всеки прием по интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви "а", "в" - "е" и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, включени в Стратегическия план, насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане. Със заповедта се определя и краен срок за публикуване на разясненията и начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане.

Финансовата подкрепа по интервенцията се отпуска по реда на Наредба № 4 от 2024 г. за реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за сключване и изменение на административни договори, за налагане на административни санкции за интервенциите по чл. 73, 74, 75, чл. 77, параграф 1, букви „а“, „в“–„е“ и чл. 78 от Регламент (ЕС) 2021/2115, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията, и за оттегляне на изплатената финансова помощ за интервенциите по чл. 73, 74, 75, 77 и 78 от същия регламент (обн., ДВ, бр. 92 от 2024 г.), наричана по-нататък „Наредба № 4 от 2024 г.“.

Прилагането на интервенцията П.Ж.3 „Подкрепа на организации на производители или групи от производители“, включена в Стратегическия план, има следните цели:

- насърчаване и учредяване на групи и организации на производители в земеделския сектор;

- концентриране на произведената земеделска продукция, планиране и адаптиране на производството в съответствие с търсенето на пазара по отношение на качество и количество, както и намаляване на производствените разходи;
- увеличаване на договорната сила на производителите на селскостопанска продукция във взаимоотношенията им с търговци на едро и дребно и постигане на по-добра пазарна реализация.

С приложението на интервенцията ще се постигне и принос към следните специфични цели на Стратегическия план:

- SO3 Подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата на стойността;
- SO7 Привличане и запазване на млади земеделски стопани и други нови земеделски стопани и улесняване на устойчиво развитие на стопанска дейност в селските райони;
- SO9 Подобряване на отговора на селското стопанство в Съюза на обществените нужди от храна и здравеопазване, включително висококачествени, безопасни и питателни храни, произвеждани по устойчив начин, намаляване на хранителните отпадъци, както и подобряване на хуманното отношение към животните и борба с резистентностите към антимикробни средства.

В представения проект на Насоки се уреждат условията за кандидатстване за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и условията за изпълнение на одобрени проекти по интервенция II.Ж.3 „Подкрепа на организации на производители или групи от производители“, включена в Стратегическия план.

В проекта на насоки са посочени допустимите за подпомагане кандидати, допустимите за подпомагане дейности, размерът на финансовата помощ, условията за допустимост към проектите и критериите за подбор.

1. Цел на приема:

В рамките на периода за прием на заявления за подпомагане се подпомагат заявления, които допринасят за постигане на целите на интервенцията.

2. Допустими кандидати:

Подпомагат се признати със заповед на министъра на земеделието и храните:

1.1. групи и организации на производители, признати по реда на Наредба № 12 от 2015 г. за условията и реда за признаване на организации на производители на земеделски продукти, асоциации на организации на производители и междубраншови организации и на групи производители (ДВ, бр. 34 от 2015 г.);

1.2. организации на производители, признати по реда на Наредба № 11 от 2007 г. за условията и реда за признаване на организации на производители на плодове и зеленчуци и на техните асоциации и за условията и реда за одобряване и изменение на одобрените оперативни програми (ДВ, бр. 42 от 2007 г.), които не изпълняват оперативна програма през същия период;

1.3. организации на производители, признати по реда на Наредба № 1 от 2015 г. за договорните отношения в сектора на млякото и условията и реда за признаване на организации на производители, техни асоциации и междубраншови организации в сектора на млякото и млечните продукти (ДВ, бр. 10 от 2015 г.).

Подпомагат се:

2.1. групи и организации на производители, чийто членове произвеждат продукти в един от секторите, съгласно приложение № 1 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 от Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за установяване на обща организация на пазарите и на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 и националното законодателство.

2.2. групи и организации на производителите, които отговарят на определението „малки и средни предприятия“, съгласно изискванията на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП).

Групата или организацията на производители трябва да отговаря на следните условия:

3.1. членове на групата или организацията да са физически лица, еднолични търговци или юридически лица (с изключение на юридическите лица с нестопанска цел), които са регистрирани в ИСАК, и/или са регистрирани като земеделски стопани по реда на Наредба № 3 от 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (ДВ, бр. 10 от 1999 г.), като производители на такива земеделски продукти, за които групата или организацията е призната;

3.2. групата да има най-малко четири члена;

3.3. членовете на групата на производители всяка година да предлагат на пазара продукция произведена от членовете си на стойност не по-малко от 25 000 лева;

3.4. да има разработен бизнес план за период от 5 години;

3.5. дейността им съответства на една или няколко от целите на настоящата интервенцията;

3.6. да е регистрирана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като търговско дружество по смисъла на Търговския закон или кооперация съгласно Закона за кооперациите;

3.7. да имат учредителен акт (дружествен договор/устав), както и вътрешни правила за работа на групата или организацията на производители;

3.8. за групите и организациите на производители, регистрирани по Търговския закон, всеки член може да притежава не повече от 40 % от правото на глас. При определяне на процента на правото на глас се прилагат разпоредбите за свързани предприятия и предприятия партньори, съгласно чл. 4 от ЗМСП;

3.9. членовете на групата или организацията на производители трябва да са производители на земеделски продукти, за които групата или организацията кандидатства за подпомагане;

3.10. членовете на групата или организацията на производители развиващи животновъдна дейност трябва да отговарят на изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност, за които е приложимо.

Производител на селскостопански продукт може да участва с всеки отделен вид селскостопански продукт, който произвежда като член само на една група или организация на производители. Производител на два или повече селскостопански продукти може да бъде член на различни групи или организации на производители за всеки от тях.

Не могат да участват в оценка и подпомагане не се предоставя на кандидати, за които са налице следните обстоятелства:

4.1. не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ;

4.2. за лице, което представлява кандидата, е налице някое от следните обстоятелства:

4.2.1. осъден с влязла в сила присъда, за престъпление по чл. 108а, чл. 159а -159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194- 217, чл. 219 – 252, чл. 253 – 260, чл. 301 – 307, чл. 321 и чл. 321а, и чл. 352 - 353е от Наказателния кодекс;

4.2.2. осъден с влязла в сила присъда, за престъпление, аналогично на тези по т. 4.2.1, в друга държава членка или трета страна;

4. 2. 3. налице е конфликт на интереси, който не може да бъде отстранен;

4.3. имат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях, към държавата или към Столична община или общината по постоянен адрес или седалище на кандидата, или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията или задължението е по акт, който не е влязъл в сила – това изискване не се прилага, когато размерът на неплатените дължими данъци или социалноосигурителни вноски е не повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година, но не повече от 50 000 лева.;

4.4. е налице неравнопоставеност, в случаите по чл. 44, ал. 5 от Закона за обществени поръчки;

4.5. е установено, че:

а) са представили документ с невярно съдържание, свързан с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;

б) не са предоставили изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за допустимост или подбор;

4.6. е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или на чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатите са установени;

4.7. са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или са обявени в несъстоятелност;

4.8. са в производство по заличаване;

4.9. са в производство по ликвидация, или са сключили извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон, или са преустановили дейността си.

С цел предотвратяване на изкуствено създаване на условия не се предоставя подпомагане на кандидати /бенефициенти, които не са независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗМСП и за които се установи, че са учредени или преобразувани с цел получаване на предимство в противоречие с целите на интервенцията, включително с цел получаване на безвъзмездна финансова помощ (БФП) в размер, надвишаващ посочените максимални размери.

Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема в случаите, когато бъде установено, че кандидат за подпомагане е създал изкуствено условията, необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и действащото законодателство в областта на селското стопанство.

3. Условия за допустимост:

Дейностите по заявленията за подпомагане трябва да се осъществят на територията на Република България.

1. За да бъде допустима за подкрепа групата или организацията на производители в бизнес плана си трябва задължително да планира една или повече от следните дейности:

1.1. адаптиране към пазарните изисквания на продукцията и производството на членовете на такива групи или организации;

1.2. съвместно пускане на стоки на пазара, включително подготовка за продажби, централизация на продажбите и доставки за купувачи на едро;

1.3. установяване на общи правила за информация за продукцията, в частност за прибиране на реколтата и наличностите;

1.4. други дейности, които могат да се осъществяват от групи и организации на производителите, като изграждането на умения за стопанска и търговска дейност и организацията и улесняването на иновационните процеси.

2. Допустимите кандидати трябва да представят бизнес план за период до 5 години, които включва подробно описание и информацията за показателите и дейностите, за периода, за които се кандидатства за отпускане на финансова помощ

3. Бизнес планът трябва да включва поне:

3.1. резюме на плана;

3.2. информация за групата или организация на производителите;

3.3. описание на началното състояние на групата или организацията на производители;

3.4. размер на обработваема земя, отглеждани земеделски култури и животни, местоположение, настоящо състояние на материалните активи (оборудване, машини, помещения за отглеждане на животните, други производствени сгради и т.н.);

3.5. описание на концепцията за развитие, специфичните, дейности, цели и резултати, като например:

3.5.1. адаптиране към пазарните изисквания на продукцията;

3.5.2. съвместно пускане на стоки на пазара, включително подготовка за продажби;

3.5.3. установяване на общи правила за информация за продукцията;

3.6. изграждането на умения за стопанска и търговска дейност и организацията и улесняването на иновационните процеси;

3.7. действия, свързани с насърчаване на учредяването и развитието на групите и организации на производителите за пет годишния период считано от датата на признаването им;

4. Дейностите, заложи в бизнес плана трябва да бъдат изпълнени в рамките до 5 години от датата на признаване на групите или организациите на производители, определени за подпомагане;

5. Дейности, извършени от кандидата/бенефициента преди подаване на заявлението за подпомагане, няма да бъдат допустими за подпомагане, но следва да бъдат описани в бизнес плана.

6. В бизнес плана годините се определят в периоди от 12 месеца, считано от датата на признаване на групата или организацията на производители.

Не са допустими следните дейности:

1. които не водят до изпълнение на целите, заложи в бизнес плана;

2. финансирани по Стратегическия план и/или Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г., и/или други програми за подпомагане с национални средства и/или със средства на ЕС.

Организациите на производителите на плодове и зеленчуци няма да бъдат подпомагани за дейности включени за подпомагане в техните оперативни програми, съгласно Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007.

При определяне размера на финансовата помощ ще се извършва проверка за липса на двойно финансиране с други инструменти и механизми за предоставяне на финансова помощ.

4. Финансова помощ:

Общият размер на бюджета за подкрепа по подадените заявления в периода на прием е

в размер на левовата равностойност на 12 500 000 евро.

По интервенцията не е предвиден конкретен минимален размер на БФП за заявление за подпомагане.

Максималният размер на БФП на година за всяка група или организация на производители при всички случаи не може да надвишава левовата равностойност на 100 000 евро.

Размерът на финансовата помощ за групите и организациите на производители е под формата на годишно плащане в съответствие с представения бизнес план и се определя като процент от стойността на годишната реализирана на пазара продукция от групата или организацията на производители както следва:

- 4.1. за първата година след признаване – 10 %;
- 4.2. за втората година след признаване – 9,5 %;
- 4.3. за третата година след признаване – 9 %;
- 4.4. за четвъртата година след признаване – 8,5 %;
- 4.5. за петата година след признаване – 8 %.

Финансовата помощ се изплаща след сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, за реализирана на пазара продукция от групата или организацията, считано от датата на подаване на заявлението за подпомагане.

Ако групата или организацията на производители е призната в годината на подаване на заявлението за подпомагане или предходната, тя може да получи БФП, изчислена въз основа на реализираната на пазара продукция от датата на признаването и за остатъка до 5 години, считано от датата на признаването ѝ.

Максимално допустимият размер на БФП за периода на подпомагане се определя като процент от прогнозната стойност на годишната продукция, която групата или организацията на производители ще предлагат на пазара през съответната година от бизнес плана. Когато установената от Държавен фонд „Земеделие“ и реално реализирана на пазара продукция през съответната година е по-малка от прогнозираната стойност, заявена в бизнес плана, като база за изчисление на помощта се използва установената продукция, но не повече от левовата равностойност на 100 000 евро.

5. Критерии за подбор на заявление за подпомагане:

При оценка приоритет ще се предоставя на заявленията за подпомагане:

- за дейности, които се изпълняват в приоритетен сектор;
- чрез които се създава устойчива заетост;
 - подадени от групи или организации на производители с по-голям брой членове;
 - в които част от членовете на групата или организацията на производители е съставена от млади земеделски стопани;
 - в които част от членовете на групата или организацията на производители са малки или нови земеделски стопани;
 - в които е заложено обмяна на опит и обучения, допринасящи за по-доброто използване на иновациите, природните ресурси, околната среда и климата.

Финансират се заявления за подпомагане, получили най-малко 15 точки, съгласно критериите за подбор.

Критериите за подбор са обсъдени с представители на заинтересованите браншови организации на видеоконферентна среща, проведена на 22 - 23 август 2024 г., за която публична информация може да се открие на следния интернет адрес: <https://www.sp2023.bg/index.php/bg/sprzsr-bg/novini/zamestnik-minist-r-vasileva-obs-di-s-bransovi-organizacii-kriteriite-za-podbor-po-planirani-za-startirane-intervencii-ot-strategiceskia-plan>.

Критериите за подбор са гласувани на заседание на Комитет за наблюдение на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023-2027 г., проведено в периода 12-13.09.2024 г., за който публична информация може да се открие на следния интернет адрес: <https://www.sp2023.bg/index.php/bg/sprzsr-bg/novini/komitet-t-po-nabludenie-odobri-vtoro-izmenenie-na-strategiceskia-plan-za-razvitie-na-zemedeliето-i-selskite-rajoni-2023-2027-g>.

В насоките е предвидено извършване на предварителна оценка по критериите за подбор, която съгласно чл. 11, ал. 1 от Наредба № 4 от 2024 г. се осъществява, когато заявената финансова помощ на подадените заявления за подпомагане надвишава с повече от 50 на сто бюджета, определен в условията за кандидатстване за съответния прием.

6. Условия за изпълнение:

За осигуряване изпълнение на подпомаганата дейност, в съответствие със заложените цели, в насоките са предвидени условия за правилно изпълнение.

В съответствие с чл. 53, ал. 2 от Наредба № 4 от 2024 г., в условията за изпълнение са описани определени изключения от изискванията към бенефициентите.

Включения са допълнителни разяснения по отношение спазване на изискването за оповестяване на подпомагането.

Посочени са документите, които следва да се представят към искане за второ плащане за доказване правилното изпълнение.

В проекта на насоки са включени и условия, гарантиращи ефективно и ефикасно предоставяне на финансова помощ, и минимизиращи риска от създаване на изкуствени условия за заобикаляне на правилата, основани на опита от прилагане на Програма за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Проектът на насоки за кандидатстване е обсъден с представители на заинтересованите браншови организации на работна среща, проведена на 24 октомври 2024 г. В допълнение в по-широк обхват е проведена среща и на 28 октомври 2024 г., за която публична информация е налична на следния интернет адрес: <https://www.sp2023.bg/index.php/bg/sprzsr-bg/novini/usloviata-za-kandidatstvane-po-p-rvite-investicionni-intervencii-ot-strategiceskia-plan-baha-obs-deni-na-tematicni-rabotni-grupi-v-mzh>.

В съответствие с чл. 68, ал. 3 от Закона за подпомагане на земеделските производители проектът на заповед, ведно с условията за кандидатстване и условията за изпълнение, се публикуват на интернет страницата на Стратегическия план и в Системата за електронни услуги преди тяхното утвърждаване за представяне на писмени предложения и възражения. Към настоящия доклад е приложена Справка за отразяване на постъпилите предложения от общественото обсъждане на проект на заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване и проекта на доклад към нея. Направените целесъобразни бележки и предложения са отразени.

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР,

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 68, ал. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители предлагам да издадете заповед за утвърждаване на насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените заявления за подпомагане по интервенция П.Ж.3 „Подкрепа на организации на производители или групи от производители“, включена в Стратегическия план и за определяне на начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане, както и краен срок за публикуване на разясненията.

Приложение: Справка за отразяване на постъпилите предложения от общественото обсъждане на проект на Заповед за утвърждаване на Насоки за кандидатстване и проекта на доклад към нея.

С уважение,

12/20/2024

X

Елена Иванова
Директор
Signed by: Elena Angelova Ivanova

